

LGBT OLUŞUMUNUN SOSYAL MEDYA KULLANMA YÖNTEMLERİ VEKAMPANYALARI İNCELENMESİ

Sedef Aysun CAN

GİRİŞ

LGBT; lezbiyen, gay, biseksüel ve transseksüel kelimelerinin baş harflerinden oluşan bir isimlendirmedir ve bu gruplara ait tüm bireyler bu başlık altında ifade edilmektedir. (Çağlak/ Kaya, 2022, s. 323) LGBT bireyler toplum tarafından dışlandıklarını, yalnızlık duygusu içinde olduklarını, sosyal uyumda zorluk yaşadıklarını söylemektedirler. (Sezer / Oktan, 2020, s.12) Haklarının ihlale uğradıklarını, toplum içinde ayrımcılık ve haksızlığa uğradıklarını savunmakta ve anayasal olarak eşitlik talep etmektedirler. (Elmacıoğlu, 2023, s. 160) Bu nedenle bu bireylerin birçok çalışmalar yaptıkları, dernekler kurdukları ve zamanla kendilerini siyasal hayatın içine dahil etmeye çalıştıkları görülmektedir. Seçim çalışmalarında bazı partilerin kendilerine birçok vaatlerde bulunması bu durumun bir örneği olmaktadır. (Mol, 2016, s. 149)

LGBT oluşumun son yıllarda gündeme gelme oranında artış gösterdiği görülmektedir. Bu artışta LGBT hareketini destekleyen reklamların, dergilerin, gazetelerin, dizilerin etkisi büyüktür. Örneğin bazı reklamlar incelendiğinde bu bireylerin yanında olduklarını bildiren, onları cesaretlendiren öğeler kullanılmakta ve varolan cinsiyet kalıplarının dışında bir dünya yansıtılmaktadır. (Ügümü/ Aydın/ Aydın, 2017, s. 260) Bazı gazete ve dergilerde bu oluşuma destekleyici ifadelerle yer verilmekte ve yine bazı dizilerde bu durum normalleştirilmeye çalışılarak izleyenlere sunulmaktadır. Ancak tüm bunların dışında lgbt oluşumun sosyal medyayı kullanma yöntemlerinin ve yürüttüğü kampanyalarının bu artışta önemli bir paya sahip olduğu görülmektedir. Çünkü hak, eşitlik, özgürlük gibi söylemlerin olduğu toplumsal olaylarda sosyal medya oldukça etkin bir şekilde kullanılmaktadır. (Yıldırım/ Dağtaş, 2019, s. 152) Örneğin geçmiş yıllarda gezi parkı olaylarında sosyal medya üzerinden kitlelerin bir anda örgütlenip, ana akım medyayı değiştirerek sokağa çıktığı görülmektedir. (Sayımer, 2014, s. 110) Yine aynı şekilde 2011 yılında meydana gelen Londra isyanları da sosyal medyanın gücüne dair önemli bir örnektir. (Tamir, 2018, s. 5)

Yukarıda saydığımız tüm bu destekleyici unsurlara rağmen LGBT oluşumu merkez medyada kendilerine oldukça az yer verildiğini savunmaktadır. (Depeli, s. 55) Bu sebeple sosyal medya üzerinden oldukça sıkı bir çalışma gerçekleştirmektedirler. Bu bireyler sosyal medyayı kendileri için güvenli alan olarak görmekte ve bu alanda kendilerini oldukları gibi

yansıtma imkanını bulmaktadırlar. Toplum tarafından kabul edilmeyen, dışlanan bu bireyler yaşadıkları yalnızlık duygusunu sosyal medyada kendileri gibi olanlara ulaşıarak gidermeye çalışmaktadırlar. Sosyal medya platformları üzerinden yürüttükleri kampanyalarla, hastag'lerle birbirlerine destek olmaktadır. Bu mecraı farkındalık oluşturma, eylem düzenleme (onur yürüyüşleri), toplum tarafından kabul edilmedikleri için yardım çağrılarında bulunma amacıyla kullanmaktadırlar.

Toplumdaki bu dışlanmayı azaltmak için bu durumu normalleştirmeye çalışmakta ve olabildiğince masumlaştırmaktadırlar. Sosyal medya üzerinden tanınmış, herkesçe bilinen, fenomen olan bazı kişilerin bu oluşumları desteklemeleriyle topluma karşı sempati oluşturmaya çalışmaktadırlar.

LGBT oluşumu sosyal medya üzerinden kendilerini oldukları gibi kabul ettirme, tıpkı doğuştan gelen erkek ve kadın cinsiyeti gibi, üçüncü bir cinsiyetide bunların yanına ekleme, bu durumun normal olduğunu savunma gibi birçok faaliyet yürütmektedirler. Bu kampanyalar sonucunda bu durum yukarıda belirtmiş olduğumuz fenomen ve bazı ünlülerin dışında çizgi filmlere kadar taşınmıştır. Yıllar önce toplum tarafından son derece dışlanan bu oluşum yürüttükleri bu normalleştirme çalışmalarlarıyla anayasal haklar isteme neticesine kadar ulaşmıştır.

LGBT bireylerin sosyal medya kullanımına dair 454 kişinin katılımı ile bir araştırma yapılmış ve bu araştırmaya katılanların %68,9'u 18–25 yaş arasında olup %45,4'lük kısmı üniversite öğrencisi ve %58,1'inin de çalışmadığı görülmektedir. Katılımcıların %98,7'si hesaplarını her gün kontrol etmekte ve %40,1'i bu hesaplara her gün 3– 5 saat vakit harcamaktadır. Bu çalışmaya göre katılımcıların %72,7'sinin sosyal medya hesaplarında cinsel kimliklerinin herkese açık olduğu ve %77,5'inin hesaplarını kendi adlarıyla kullandığı görülmektedir. Katılımcıların sosyal medya kulanma amaçlarının ise genel olarak bilgi ve haber alıp paylaşmak, yeni insanlarla tanışmak, eğlence ve özel anlarını paylaşmak için olduğu ortaya çıkmıştır. Katılımcıların %54,6' sının Twitter, %15,2'sinin Instagram, %11,0' ının ise Facebook kullandığı görülmektedir. Katılımcıların %70,6'sının 'Instagram gibi platformlarda fotoğraf paylaşırım', %71,1'inin ise 'Twitter'da etkinlik ve fikir yazıları paylaşırım' cümlesine 'Her zaman' cevabını verdiği görülmektedir. Bu çalışmaya göre katılımcıların %72,0'ı ana akım medya ve alternatif medya kanallarında yer alan LGBTİ+ bireyler ile ilgili haberlerin temel insan hakları kapsamında uygun olmadığını ve %98,5'i Türkiye'de yayın yapan TV ve gazeteler tarafından sosyal medyada yaygınlaştırılan haberlerde LGBTİ+ destek gruplarının ya da LGBTİ+ bireylerin görüşlerine yer verilmediğini düşünmektedir. Yine yapılan bu ankete göre 'Sosyal medyayı anonim olarak

aktivizm ve eylem yapabilmek için tercih ederim.' sorusuna katılımcıların %63,2'si "Evet" cevabını vermiştir. (Karataş, 2020, s.94-130)

SONUÇ

LGBT son zamanlarda çokça konuşulan toplumun bir kesimi tarafından kesin çizgilerle reddedilirken bir kesimi tarafından da oldukça desteklenen bir oluşum haline almıştır. Bu bireyler toplum tarafından dışlandıkları, haksızlığa uğradıkları, diğer insanlar gibi özgürce kendi fikirlerini savunmak istedikleri gibi gerekçelerle çalışmalar yürütmeye başlamışlardır. Haklarını savunmak için dernekler kurmuşlar, hukuki mücadelelere başvurmuşlardır. Bu çalışmalarının önemli bir boyutunu da sosyal medya üzerinden gerçekleştirmişlerdir.

Sosyal medya içinde bulunduğumuz dönem itibariyle hayatımızda oldukça önemli bir yere sahiptir. Haberleşmeden sosyalleşmeye kadar birçok alanda işlev görmektedir. Özellikle toplumsal olaylarda (kadın hakları, şiddet..) oldukça fazla kullanılmaktadır. Herhangi bir olayda bu gibi platformlar üzerinden insanlar hızlıca örgütlenebilmektedir. Gezi Parkı olayları bu durumun bir örneğidir.

Lgbt oluşumu da sosyal medyanın bu gücünden yararlanarak bu alanı bir araç olarak kullanmıştır. Bu alan üzerinden sesini duyurmuş, toplum tarafından dışlanmasına karşın sosyalleşme ihtiyacını gidermeye çalışmıştır. Toplum tarafından bilinen, izlenen ya da sevilen kişilerden kendilerine destek olarak lgbt kavramını normalleştirmeye çalışmıştır. Haklarını arama amaçlı başlattıkları bu örgütlenme zamanla, okul kitaplarına, çizgi filmlere, hatta henüz cinsiyet kavramının farkına yeni varan ana sınıflarına kadar taşınmıştır. Bu nedenle yaptıkları çalışmalar toplum tarafından haklarını savunmak değil, bu durumu dayatma olarak algılanmış ve tepkiyle karşılanmıştır.

KAYNAKÇA

Ügümü, P. ve Aydın, G.A. (2017). Reklamlarda Lgbti+ Bireylerin Toplumsal Cinsiyet Ve Tüketim Kültürü Çerçevesinde Sunumu. Global Media Journal TR Edition, 7(14), pp.260

Saymer, İ. (2014). Yeni Medya Ortamlarında Ağlar Oluşturan Toplumsal Hareket Deneyimleri.

Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırma Dergisi (EJOIR), 2(97), pp.210

Tamir, A. (2018). Sosyal Medyanın Gücü: Londra İsyanları. Hakemli, Akademik, E-Dergi AnkaraHacıbayram Veli Üniversitesi, pp.5

- Depeli, G. Anayasa Yazım Sürecine LGBT Müdahilliğinin Merkez Medyadaki Görünümü. pp.55
- Sezer, Ö. Ve Ökten, V. (2020). LGBT Bireylerin Yalnızlık, Yaşam Memnuniyeti ve Sosyal Uyum Düzeylerinin İncelenmesi. Akdeniz Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Dergisi, pp.282
- Elmacıoğlu, G. (2023). Kaos GL “LGBTİ+’ların İnsan Hakları Raporları” Bağlamında Türkiye’de LGBTİ+ Hareketi ve Haklarının Kurumsal Homofobi Açısından Durum Analizi. pp.160
- Mol, M.D. (2016). Lgbti Hareketinin Hak Ve Temsil Mücadelesi Ve Siyasal İletişim Faaliyetleri.pp.149
- Karataş, E. (2020). Lgbti+ Bireylerin Alternatif Medya Kanallarını Ve Sosyal Medyayı KullanışBiçimleri Üzerine Nicel Bir Araştırma. pp. 94-130
- Yıldırım, O. ve Dağtaş, E. (2019). Toplumsal Dayanışmanın Sanal Boyutu: Tembel Eylemcilik Bağlamında Change.org Örneği. Global Media Journal TR Edition, 9 (18), pp. 152
- Çağlak, E. ve Kaya, E. C. (2022). LGBTİ+ Haberlerinin Ulusal ve Yerel Gazetelerde Temsilinin Alternatif Medya ve Hak Haberciliği Bağlamında Değerlendirilmesi. Academic Journal of Information Technology, 13(51), pp. 323

